

[Undervisningsministeren.]

stående universiteter, at de skal føres frem i denne forbindelse.

Hertil må jeg svare, at der ved de to bestående universiteter — deres store lokale vanskeligheder til trods — er noget at bygge på. Her er et studie- og forskningsmiljø, her er store sammenarbejdede lærer- og forskerstabe, her er biblioteker og forskningsudstyr.

Dertil kommer, at de bestående universiteter er de steder, hvor man i første række skal uddanne de lærere og forskere, som skal virke ved kommende nye centre for højere uddannelser og forskning.

Man kan så spørge: hvorfor skal man først til at uddanne disse lærere nu? Hvorfor er der ikke nok? Hovedgrunden er nok den, at vi endnu i dag må rekruttere lærere og forskere til universiteterne og de højere læreanstalter af de små fødselsårgange i trediverne, der gik ind i gymnasiet og en akademisk uddannelse i en periode, hvor kun et par procent af en årgang unge valgte denne vej, medens de studerende i dag tilhører de store årgange fra fyrrerne, der — også forholdsmæssigt — i langt større tal har valgt en højere uddannelse.

For så vidt angår Odense universitet, så ligger det klart, at man her er kommet så langt med forberedelserne, at det vil blive det sted, som først vil have mulighed for at aflaste de bestående universiteter.

Vi står inden for de højere uddannelser med store vanskeligheder, og vanskelighederne bliver næppe mindre de kommende år. Det er vel så en fattig trøst, at der er tale om et internationalt fænomen. Ikke uden grund taler man i næsten alle lande om en „uddannelseseksplosion“.

Når regeringen foreslår spørgsmålet om oprettelse af nye centre for højere uddannelser inddraget i planlægningen, er det som sagt ikke, fordi man regner med en meget hurtig start de nævnte steder, men fordi man finder, at flere grunde taler for, at man på et tidligt tidspunkt lægger fast, hvor nye universitetscentre kan placeres.

Der vil, efterhånden som planlægningen skrider frem, og efterhånden som forudsætningerne derfor er til stede, blive fremsat lovforslag om de enkelte centres oprettelse.

Nu skulle jeg efter almindelig praksis indstille det foreliggende lovforslag til velvillig

og hurtig behandling i det høje ting, og jeg vil ikke i denne sag undlade at påkalde det høje tings velvilje. Men der er med behandlingen af dette lovforslag forbundet så store problemer — jeg tænker f. eks. på de økonomiske perspektiver, det løfter sløret for, på de landsdelsmæssige problemer og på de overvejelser om, hvad man vil med de nye universitetscentre, som nu finder sted i planlægningsrådet — at jeg må tilråde, at der lægges vægt på grundigheden fremfor hurtigheden.

Endvidere tillader jeg mig at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

Ved lærerlønningssloven af 7. juni 1958 blev der fastsat ensartede lønskalaer for købstadlærergruppen og landsbylærergruppen med den ikke uvæsentlige forskel, at lærere og overlærere ved købstadskolerne opnår et alderstillæg mere end landsbylærere og dermed en højere slutløn. Denne forskel er, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, blevet af reel betydning fra 1. april 1964 og er af landsbylærerne blevet følt som en urimelighed. Følelsen heraf er ikke blevet mindre af, at skoleordningen principielt er den samme i byerne og på landet, og at købstadskoleordning helt eller delvis kan indføres i landkommuner eller i skoleforbund, der omfatter 2 eller flere landkommuner, med den følge, at lønforskellen endog kan gøre sig gældende inden for samme skolevæsen.

Det må erkendes, at der næppe er rimeligt grundlag for den bestående ulighed, og det foreslås derfor — med virkning fra 1. april 1965 — at forlænge lønrammen for 3. lønningsklasse med et yderligere alderstillæg. Da det ikke forekommer stemmende med billighed at se bort fra de landsbylærere, der er afskediget med pension i tiden 1. april 1964-31. marts 1965, og som ville være kommet op på den ny slutløn, hvis den havde været gældende pr. 1. april 1964, foreslås det endvidere — ligeledes med virkning fra 1. april 1965 — i pensionsmæssig henseende at stille de pågældende (det drejer sig formentlig om ca. 50 lærere), som om de havde opnået denne slutløn.

Fra forskellig side har man været inde på, om bestemmelserne i lærerlønningsslovens § 25 om tjenesteboliger til landsbylærerne